

Opinion**Aktuella frågor**

”Lyssna på vad forskningen säger – minska fiskekvoten av sill och strömming i Östersjön med minst 50 procent.”

5 augusti 2025 05:45

Historien visar vad som kan hända om varningssignaler ignoreras. Torsken i Östersjön har redan försvunnit nästan helt, skriver företrädare för Östersjöuppropet, en gräsrotsrörelse som vill värna om hållbart fiske.

i Detta är ett debattinlägg. Skribenterna svarar för åsikterna.

I Kanada, USA, Australien och Nya Zeeland sätter myndigheterna fiskekvoter som ligger betydligt lägre än vad EU gör. Där har man lyckats bevara fiskbestånden och samtidigt ha ett hållbart fiske. Det borde vara självklart att EU och Östersjöstaternas ministrar följer samma väg, skriver artikelförfattarna.

Bild: Michael Probst

Varje höst samlas EU:s fiskeriministrar för att besluta om hur mycket sill och strömming som får fiskas i Östersjön. De hävdar att besluten grundas på vetenskapliga råd, men verkligheten visar något annat.

Trots att forskare gång på gång varnar för att fisket är för intensivt, fortsätter kvoterna att ligga på nivåer som riskerar att tömma havet på fisk.

Det är hög tid att lyssna på forskarna och ta ansvar innan det är för sent.

Internationella Havsforskningsrådet, ICES, ger varje år råd till EU om hur mycket sill och strömming som kan fiskas utan att bestånden hotas. Men det är råd som bygger på statistik som redan är två år gammal när besluten fattas. Under den tiden kan mycket ha förändrats i havet.

Fiskbestånd kan minska snabbt, särskilt om det plötsligt föds färre fiskar ett år eller om överlevnaden bland yngel är låg. Sådana förändringar är svåra att förutse, något som gör det riskabelt att sätta kvoter utifrån föråldrade siffror.

Dessutom tar ICES inte hänsyn till alla faktorer som påverkar fiskbestånden.

Råden baseras främst på hur mycket som fångats tidigare och på uppskattningar av hur mycket fisken har reproducerat sig.

Men andra viktiga aspekter, som fiskarnas storlek eller förändringar i havsmiljön, vägs inte in tillräckligt. Det gör att råden blir osäkra, och därför lägger ICES in säkerhetsmarginaler. Trots det har EU:s ministrar flera gånger satt kvoter som är högre än vad ICES rekommenderar.

Ibland har kvoterna varit så höga att risken för att bestånden ska kollapsa har överstigit fem procent. Det är en risk som ingen borde ta.

Historien visar vad som kan hända om varningssignaler ignoreras.

Torsken i Östersjön har redan försvunnit nästan helt, trots att forskare länge slog larm.

Även sillbeståndet i västra Östersjön har minskat kraftigt.

I Norge krävdes 30 års fiskestopp för att sillbeståndet skulle återhämta sig efter att ha fiskats för hårt. Ska samma sak behöva hända i Östersjön?

Forskare både inom och utanför ICES är överens om att fisket på sill och strömming måste minska.

I två nya studier, publicerade i den ansedda tidskriften *Science*, visar forskare från bland annat University of Dalhousie University, Halifax och University of Tasmania att de bästa resultaten för fisket uppnås när man fiskar betydligt mindre än vad som idag är tillåtet.

Den första studien, *Rebuilding Global Fisheries* av Ray Hilborn med flera, visar att fiskbestånden växer bäst när man tar upp ungefär en tredjedel av det som anses vara maximalt hållbart.

Den andra studien, *Stock assessment models overstate sustainability of the world's fisheries*, av Graham J. Edgar och kollegor, pekar på att länder som sätter lägre kvoter har mer livskraftiga fiskbestånd på lång sikt.

En tredje studie från 2024, ledd av nordiska forskare och publicerad i tidskriften *Fish and Fisheries*, visar att fiskbestånden i Nordost-Atlanten, inklusive Östersjön, växer bäst när man fiskar långt under den nivå som EU idag tillåter.

Forskarna bakom studien, bland andra Maximiliano Cardinale vid SLU Aqua, menar att det är bättre att vara försiktig och låta mer fisk stanna kvar i havet.

Andra länder har redan tagit till sig dessa lärdomar.

I Kanada, USA, Australien och Nya Zeeland sätter myndigheterna fiskekvoter som ligger betydligt lägre än vad EU gör. Där har man lyckats bevara fiskbestånden och samtidigt ha ett hållbart fiske. Det borde vara självklart att EU och Östersjöstaternas ministrar följer samma väg.

Det räcker inte att bara luta sig mot Internationella Havsforskningsrådets svar på EU:s frågor.

Beslutsfattarna måste också ta in oberoende forskning och lyssna på forskare som varnar för riskerna.

Förhandlingarna om fiskekvoter är inte offentliga, något som gör det svårt att veta om de senaste vetenskapliga rönen verkligen beaktas.

Om inget görs nu finns det risk för att haven töms och arbetstillfällena längs kusterna går förlorade.

Därför måste kvoterna för sill och strömming i Östersjön minskas med minst hälften. Det är vad forskningen och internationell erfarenhet visar krävs för att rädda fisket – innan det är för sent.

SKRIBENTERNA

Anders Lönneborg

Hans Ljungberg

Britt-Marie Kihlberg

Anders Nolin,

Birgitta Seeman

Företrädare för Östersjöuppropet

Vill du också skriva på Aktuella frågor? [Så här gör du.](#)

 Dela artikeln

ÄMNEN I ARTIKELN

Opinion

Aktuella frågor
